

Oljuinntøkur haldast uttan fyri raksturin av samfelagnum

*-Koma oljuinntøkur - kanska stórar inntøkur - er umráð-
andi, at hesar inntøkur ikki koma at órógva vinnulívsbú-
skapin, sum í dag nærmast kann kallast reinur markn-
aðarbúskapur. Hesin peningur eigur at haldast uttan fyri
vanliga raksturin av samfelagnum heldur Óla Jákup í
Dímun, bóndi, sum luttók á hoyring um oljuríkidømi og
árin í Havn herfyri*

Undir „Oljuhoyringini“ í Útvarpshöllini í farnu viku helt bóndin í Stóru Dímun, Óla Jákup í Dímun eitt innlegg, sum vit prenta í fullum líki. Hann segði:

- Tá eg varð spurður um eg vildi vera við í hesum tiltakinum jattaði eg. Ikki sum serfrøðingur, men havi eg, sum væl allir føroyingar meir og minni, gjørt mær tankar um hetta samfelagið: Tíðina, sum er farin, tíðina, sum er og tíðina, sum koma skal.

Tað er bæði við stúran og spenningi eg hugsi um, hvørjar samfelagsligar brotingar vit kunnu hava fyri framan, um olja verður funnin við Føroyar. Her kann gerast talan um eitt ríkidømi, sum lættliga kann kollrenna føroyska samfelagið, verður ikki borið rætt at. Verður harafturímóti rætt borið at, kunnu vit her fáa eitt blómandi samfelag við optimalum trivnaði fyri ung og gomul.

Abyrgdina av fyrireikandi og grundleggjandi arbeiðinum, ið gerast skal, áðrenn skjóttl rættiliga verður settur á, liggur hjá nýggja aðalstýrinum, sum er skipað, og mugu vit hava álit á, at hetta er í lagi.

Tað, sum eg her kundi hugsað mær at sagt nakað um, er, hvussu eg meini við sum frægast verja føroyska samfelagið, sum vit eru góð við, soleiðis at vit ikki missa fótafestið. T.v.s. at vit stýra oljuvinnuni á føroyskum øki, samfelagnum at gagni og ikki óvugt.

vit í dag gjalda fyri, saman við avlopinum á fíggarlógini, er føroyska vinnulívið fært fyri at fígga raksturin av samfelagnum.

Hetta vísi eg á, tí eg meti, at ríkisstuðulin og ein møgulig komandi oljuinntøka kunnu samanberast. Í báðum førum er talan um pening, har eingin framleiðsla liggur til grund her í landinum.

Vinnulívið er væl fyri í dag, so at siga uttan rakstrarstuðul av nøkrum slag, og eiga vit at hava lært, at almenur stuðul av slíkum slag, ið givin varð í 80-árunum, ongantíð tænar nokrum góðum endamáli.

Koma oljuinntøkur - kanska stórar inntøkur - er sostatt umráðandi, at skipað verður so fyri, at hesar inntøkur ikki koma at órógva vinnulívsbúskapin, sum í dag nærmast kann kallast reinur marknaðarbúskapur. Hesin peningur eigur at haldast uttanfyri vanliga raksturin av samfelagnum.

Harafturímóti síggi eg fyri mær nógvur møguleikar, har ein slík inntøka kann koma til gagns. Men umráðandi er altíð at gera sær greitt, hvørji mál vit seta okkum og hvat veruliga gagnar hesum samfelag.

Tað kundi verið til verju av náttúruni, varðveitan av bústaðarmynstrinum, útbúgving/vísind, sum er lykilin til framburð, mentan so sum leiklist, rithøvundar og varðveitan av okkara identiteti, sømuglig kor til tey eldru og veiku í samfelagnum o.m.a. Sostatt ikki generellar stuðulskipanir, ið avlaga vinnulívið, hækka kostnaðarstøði og harvið skaða kappingarfori.

Hetta var so um almennu Føroyar í eini møguliga komandi oljuvinnu. Hugast kann, um nógv føroysk arbeiðspláss verða í hesi vinnu, at so verður lagt trýst á lønarlagið á arbeiðsmarknaðinum.

Oljuvinna á opnum havi krevur jarðfrøðisligan og tøkniligan førleika á sera høgum støði, og er hetta eitt gott høvi og motivation hjá føroyingum at nema sær útbúgving innan hesa vinnu. 50-100 føroyingar eru longu í vinnuni.

Sum kunnugt eru trygdarkrøvini innan vinnuna sera strong, so heldur enn í so máta at stúra fyri vanlukkum, kunnu vit læra eitt

Frá Hoyringini í Havn um oljumál og samfelag. Vm. eru pallborðslutakaramir og hm. politikaramir, ið settu spurningar. Slíkur orðaskiftisfundur er ikki royndur í Føroyum áður. Mynd Alvir Haraldsen

og annað. Eg haldi at føroyingar bæði á sjógv og landi ofta hava lyndi til at fara lætt um trygðina.

Krav til politikararnar
Samanumtikið er ein tíð við stórum avbjóðingum fyri framan, har kravið til politikararnar má verða at bera so í bandi, at føroyingar fáa sum mest gagn av hesi vinnu, og at negativu árinini gerast so lítil sum tilber.

Tað er enn eitt sindur tørført at fyrihalda seg til evnið við tað, at vit hvørki vita, hvussu nógv olja og gass verða funnin, hvussu nógv føroysk arbeiðspláss verða í hesi vinnu, ella hvussu stórar almennu inntøurnar verða. Tó er sannlíkt, at olja verður funnin í 2001 ella 2002 og at farið verður undir framleiðslu í 2005.

Tá hetta hendir eru vit ein partur av eini nýggjari vinnu, har oljufeløgini gera risastórar fløgur á føroyskum øki. Sum kunnugt skal hvørt oljusamtak nýta ca. 1 mia. krónur til royndarboringar, til tess at sláa fast, um oljuframleiðsla loysir seg, t.v.s. um keldan, sum er funnin, kann geva uml. 300.000 tunnur/dag. Síðan skulu aðrar 12 mia. kr. nýtast til fyrireikingar, áðrenn oljan kann takast upp.

Bara í hesi fasuni fáa § 10 og 11 í oljulóggevuni, sum sigur, at allar veitingar skulur føroyska havn ella fløgvoll, stóran týðning fyri aktivitetin á landi í Føroyum.

Nógvir spurningar verða aktuellar: Skulu vit framvir bert útflyta olju sum rávøru fyri eitt minni avgjald, ella skulvit við í petrokemiska iðnaðin, har teir nógvu pengarnir liggja og víðari framleiðslan er m.a. benzin, diesel, tungolja, plastik v.m.?

Gassframleiðsla: Vaksandi marknaður. Lítið dálkandi, lítið CO2 úat. Kunnu vit fáa gass á landi í Føroyum, sum so t.d. kann nýtast til gassturbinur til el-framleiðslu, sum orka til alivinnuna, vakstrarhús o.s.v.?

Skulu vit gerast limir í OPEC?

Opec hevur í dag slakan helmingin av allari framleiðsluni, og hevur ca. 70% av øllum reservum.

tunnu.

Sagt verður, at oljuframleiðsla við Føroyar loysir seg neyvan fyri minni enn \$ 14/tunnu.

Politisk nýhugsan

Eg havi longu nevnt, at umráðandi er, at vit stýra vinnuni ella rættari hava tamarhald á teirri ávirkan henda fær.

Men verður talan um heilt nógv olju og nógv føroysk arbeiðspláss, tað verði seg innan gistingarvirkssemi, tænastr og veitingar av ymiskum slag á landi og beinleiðis á boripallum, verða vit tá fært fyri at stýra lønar- og kostnaðarstøðinum í landinum?

Fer okkara núverandi høvuðsvinna at klára seg í kappingini um arbeiðsmegi?

Fara vit í so fall at síggja eina enn skjótari fráflyting frá útjadaranum?

Verður hetta gongdin, er neyðugt við politiskari nýhugsan til tess at fyrbýrgja hesi gongdini. Talan kundi eitt nú verða um eina øðrvísi skattaskipan og eini útlíkan av skattainntøkum.

Kanska verður neyðugt, frá almennari síðu at hjálpa til fíggarliga, so virkssemi

eisini verður í útjadaranum. Neyðugt verður at gera tiltøk, ið veruliga muna, so tað verður verandi attraktivt at búgva í útjadaranum.

Júst hetta er ein týðandi tættur, tá talan er um at verja okkara mentan.

Annars undrist eg viðhvørt á, hvussu lítið orðaskifti higartil hevur verið um Føroyar og framtíðin af oljuhøpi.

Vit eiga at ásanna, at hetta við oljuni er farið av bakkastokki, og at vit helst standa fyri heilt stórum avbjóðingum, kanska eini líka stórar kollvelting, sum tá Føroyar vóru hersettar í 1940.

Hesar avbjóðingar koma, um vit vilja tað ella ikki.

Í Føroyum býr gott fólk við stórum kunnleika á øllum økjum.

So við góðum vilja og góðum samstarvi kenni eg meg vísan í, at henda vinna kann blíva føroyngum øllum at gagni.

Tá eg tosi um samstarv, meini eg eisini á politiska pallinum, har vit tíanverri higartil alt ov ofta uppliva skaðligar politiskar polariseringar, tá stórmál verða umrødd og avgerðir skulu takast, Føroya landi at frama.

Hoyring avloysir pallborðið

JAN MÜLLER

Pallborðsfundurin, sum Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag skipaði fyri í Havn í farnu viku er søguligur og uttan iva ein háttur, sum onnur feløg eisini fara at royna í framtíðini. Vit hava spurt Ronnie Thomassen, skrivara í Tjóðveldisflokkinum, hví teir hava tikið hetta óvanliga stigið?

-Órsøkin til at vit skipaðu fyri fundinum undir hasum forminum var, at pallfundarformurin er rættuliga keðiligur. Vit hava so hugsað eitt sindur um, hvussu man kann fáa meira lív í slík tiltøk, uttan at tað gongur út-yvir tað seriosa innihaldið. Komu so fram á hendan formin, ið er inspireraður úr amerikansku skipanini við t.d. senats-hoyringum.

Royndirnar frá fríggjakvöldinum vísu greitt, at hatta er ein gongd leið. Tó skulu uppleggini frá pall-

Í býin - altíð eitt stað at fara

Streymoy

Mat-seðilin

Hósdagin 9. mars: Suppukjøt

Fríggjadagin 10. mars: Kotelettir

Leygardagin 11. mars: Lambasteik

Mánadagin 13. mars: Kjøtfrikadellir

Týsdagin 14. mars: Gartnaragryta

Mikudagin 15. mars: Kalkunsnitzel

Kostnaður 30,- kr.

Seinnaparts-TILBOÐ

frá kl. 14.00:

Juniorburgari 14,95

Maxiburgari ella

Búffsandwich 19,95

Matstovan í Hoyvík

Casablanca
Night Club
Tórsgöta 11 • 100 Tórshavn

HÓSKVOLDIÐ 9. MARS
OPÍÐ FRÁ KL. 20.00 - 24.00

DISKO TEQUE 18

ÓKEYPIS ATGONGD !

DOUBLE UP ! - ALT KVOLDIÐ

FRÍGGJAKVOLDIÐ 10. MARS
OPÍÐ FRÁ KL. 22.00 - 03.30

DISKO TEQUE 18

DI Rami Kjørt ÓKEYPIS ATGONGD !

DOUBLE UP ! - TIL KL. 01.00

FAXE stuðlar

Casablanca
Night Club
Tórsgöta 11 • 100 Tórshavn

CAFÉ NATÚR

Staðið har vit hittast

AUTO

- Dag sum nátt - skjótt og gott -

Skalt tú bíl hýra - so er tað 311234

AUTO

BENZIN DIESEL KIOSK - ALT DÖGNIÐ -

AUTO 311234

TAXA

MINI BUSS 3X21

Casablanca
Night Club
Tórsgöta 11 • 100 Tórshavn

HÓSKVOLDIÐ 9. MARS
OPÍÐ FRÁ KL. 20.00 - 24.00

DISKO TEQUE 18

ÓKEYPIS ATGONGD !

DOUBLE UP ! - ALT KVOLDIÐ

FRÍGGJAKVOLDIÐ 10. MARS
OPÍÐ FRÁ KL. 22.00 - 03.30

DISKO TEQUE 18

DI Rami Kjørt ÓKEYPIS ATGONGD !

DOUBLE UP ! - TIL KL. 01.00

FAXE stuðlar

Casablanca
Night Club
Tórsgöta 11 • 100 Tórshavn

Í BÝIN

Fylgið við

hvat hendir

kring

oyggjarnar

í

vikuskiftinum

sosíalurín

Kaggin

Fríggja- og leygarkvöldið spæla

TAXI

til dans

Sunnukvöldið undirhalda Taxi

Kaggin

Kaggin

www.kaggin.fo

HAK
Havnar Klubbi

KLUBBADANSUR

Leygarkvöldið spælir

MOON-SHOT

frá **TILBOÐ**

HOTEL TÓRSHAVNAR SJÓMANSHEIM

Tilboðið er galdandi 10-13 mars

GALLAN BJÓÐAR:

Grillað kalkunbringa við stoktum grønmeti og chorón sós

Franskur búffur við persillismøri

Innbakaður búffur við reyðvínssós

Chilli búffur við hvítleykssmøri

Piparbúffur við madagascarpiparsós

Enskur búffur við leyki, agurksalat og soðsós

Mørbradbúffur við champignon a'la creme

Frítt val 98,-

Eru tit 5 ella fleiri koyra vit **ÓKEYPIS** til dyrnar.

Bílegging á tel. 350000

HOTEL TÓRSHAVNAR SJÓMANSHEIM

SKARHAMAR'S BUSSKOYRING

v/ Heiðin Skarhamar, Sleipnisgöta 13. B, FO-100 Tórshavn

TAXA

MINI BUSS TIL 10 FERÐANDI

288888

FR • VISA • EUROCARD • MASTERCARD • JCB CARD

Long drinks Café

CLEOPATRA

Við gongugøttuna

Qvið er:

Mín. - Hós.	kl. 19. - 23. *
Fríggjadag	kl. 17. - 03. *
Leygardag	kl. 19. - 03. *
Sunnudag	kl. 17. - 23. *

Vilja tygum við í

Í bþin - hvønn hósdag

Ynskja tygum at læsa í teiginum **Í bþin**, so fylli út henda lepan og sendi hann til Sosialin, box 76, 110 Tórshavn – ella fax 314720

Tekstur

NÁTT-BUSSURIN

v/ Øssur Christiansen

Leygarkvöldið:

- Úr Vestmanna kl. 24
- Úr Tórshavn kl. 01
- Úr Vestmanna kl. 04
- Úr Tórshavn kl. 05

(Koyrt verður um Kvívík og Kollafjørð, tá fráboðan fyriliggur)

Onnur kvöld kann koyrast eftir avtalu

Tlf. 424254

Bussarnir:

Tlf. 287752 • 286254

Noroyggjar

Klaksvíkar Klubbi

Leygarkvöldið 11/3 verður dansur við plátuvendara

Klubbin hevur: POOLBORÐ BILLARDBORÐ ENSKAN FÓTBÓLT Á SKY